

BANK
voor de
KLAS

Vragenboekje

Cash Quiz

Bank voor de klas

Snel geld verdienen?

Als iets te mooi lijkt om waar te zijn dan is dat vaak ook zo.

Voortgezet onderwijs

Inleiding

Cash Quiz vragen en antwoorden

Met deze quiz leren leerlingen spelenderwijs over geld, slimme keuzes maken en de waarde van sparen. De vragen stimuleren het gesprek over geld en dagen uit om na te denken, te overleggen en nieuwe dingen te ontdekken.

Toelichting bij de antwoorden

In dit vragenboekje staan de vragen en antwoorden die op het digibord verschijnen. Bij sommige vragen staat een toelichting bij het antwoord. Vergeet deze toelichting niet, want hier leren leerlingen juist van.

Uitleg begrippen

Voor leerlingen kunnen sommige woorden lastig zijn. Geef daar waar nodig uitleg.

Leuk: ga in gesprek met de klas

Bij sommige vragen staat een extra tip om het gesprek met de klas aan te gaan. Deze tips verschijnen niet op het digibord, maar vind je alleen in dit vragenboekje. Je kunt zelf per vraag besluiten of je extra tijd wilt besteden aan een klassengesprek en of het past bij de klas aan wie je de geldles geeft.

Stelling

Eens of oneens

Vanaf 12 jaar kun je niet zonder een eigen pinpas.

Antwoord

Geen goed of fout antwoord.

Toelichting

Als je een betaalrekening opent, krijg je automatisch een pinpas. Vanaf 16 jaar kun je ook met je mobiel betalen via Apple Pay of Google Pay. Tot die tijd is een pinpas nodig voor contactloos betalen. Contant geld blijft altijd een optie.

Gesprek in de klas

Wie gebruikt vooral een pinpas en wie betaalt vaker contant? Wat zijn de voordelen en nadelen van digitaal betalen?

Vraag 1

Vraag - keuzevraag

Welke vorm van geldcriminaliteit herken je in dit filmpje?

- A Phishing
- B Vriend-in-nood fraude
- C Geldezels

Antwoord

C. Geldezels. Een geldezel is iemand die zijn of haar bankrekening laat gebruiken om crimineel geld te ontvangen en door te sturen. Dit lijkt onschuldig, maar het is strafbaar en maakt je medeplichtig aan fraude en/of witwassen.

Te verdienen bedrag: € 15,-

Toelichting

Phishing: Oplichters sturen nepmails of berichten die lijken alsof ze van je bank komen. Ze proberen je gegevens te stelen door je op een valse link te laten klikken.

Vriend-in-nood fraude: Criminelen doen zich voor als een bekende die dringend geld nodig heeft. Ze sturen bijvoorbeeld een appje met 'Ik ben mijn telefoon kwijt, kan je snel geld sturen?'

Gesprek in de klas

Hoe kun je voorkomen dat je slachtoffer wordt van geldcriminaliteit? Wat zou je doen als iemand jou vraagt om je rekening te gebruiken? Kan iemand uitleggen wat geld witwassen is?

Vraag 2

Vraag - open vraag

Amy heeft geld gekregen voor haar verjaardag en verdient iedere week geld door honden uit te laten. Ze heeft al haar geld op haar betaalrekening staan, maar Noor heeft haar gezegd dat ze een deel van het geld beter op een spaarrekening kan zetten.

Vraag: Noem een voordeel en een nadeel van geld op een spaarrekening zetten.

Antwoord

Mogelijke antwoorden:

Voordeel: je ontvangt rente of je kunt je geld niet kwijtraken.

Nadeel: je kan met een spaarrekening niet betalen.

Te verdienen bedrag: € 10,-

Gesprek in de klas

Vraag de leerlingen of ze een spaardoel hebben. Hoe proberen ze het spaardoel te bereiken? Leg uit dat het goed is om te sparen voor iets dat je graag wilt hebben. Maar dat het ook goed is een spaarbuffer te hebben voor onvoorziene gebeurtenissen.

Vraag 4

Vraag - open vraag

Wat kun je doen als je denkt, dat je als geldezel bent gebruikt?

Antwoord

Mogelijke antwoorden: doe aangifte via de politie, informeer je bank, blokkeer je rekening en verander je pincode.

Te verdienen bedrag: € 10,-

Toelichting

Praat erover met je ouders of met je mentor op school. Het kan iedereen overkomen want geld-criminelen zijn slim.

Je kunt ook direct de politie bellen op nummer 0900-8844 om te vragen wat je het beste kunt doen. Ken je de wijkagent? Dan is het verstandig om met de wijkagent contact op te nemen. Die kent de buurt waarin jij woont.

Gesprek in de klas

Wat kun je doen als je merkt dat een van je vrienden als geldezel wordt gebruikt?

Vraag 3

Vraag - keuzevraag

Wat kunnen de gevolgen zijn als je een geldezel bent? (Meerdere antwoorden mogelijk)

- A Je krijgt een strafblad
- B Je moet het bedrag terugbetalen
- C Je kunt geen lening afsluiten

Antwoord

Alle bovenstaande antwoorden.

Te verdienen bedrag: € 15,-
(bij alle antwoorden goed).

Toelichting

Een strafblad kan grote gevolgen hebben, zoals het niet kunnen afsluiten van een lening of hypotheek, het volgen van een bepaalde studie of solliciteren naar een baan.

Gesprek in de klas

Wat zou jij doen als je een verdachte oproep of bericht ontvangt? Waarom is het belangrijk om altijd je bankgegevens privé te houden?

Vraag 5

Vraag - schattingsvraag

Hoe groot is de pakkans als je je laat inzetten als geldezel? Geef een percentage tussen 0 en 100%.

Antwoord

100%. De geldezel is altijd traceerbaar omdat de rekening bekend is.

Te verdienen bedrag: € 10,-

Toelichting

Het geld dat een geldezel ontvangt kan gestolen zijn van iemand die door criminelen is opgelicht. Kun je uitleggen hoe dat dan gaat?

Gesprek in de klas

Waarom denk je dat de politie en de bank dit altijd kan achterhalen? Wat zou je doen als je toch in de problemen komt?

Stelling

Eens of oneens

Over geld praten is belangrijk.

Antwoord

Geen goed of fout antwoord.

Gesprek in de klas

Wie vindt het makkelijk om over geld te praten? En wie vindt het moeilijk om over geld te praten? Met wie praat je over geld? En wie vraag je om hulp als je een geldvraag hebt? Ook als je geldzorgen hebt, kan het helpen om erover te praten. Familie, vrienden of een vertrouwenspersoon kunnen meedenken en helpen om problemen op te lossen.

Vraag 6

Vraag - open vraag

Amy vindt Kai een knappe jongen en ze denkt dat hij haar ook leuk vindt. Daarom leent ze hem haar pinpas uit. Noor is minder onder de indruk van Kai en ongerust. Hoe had Amy kunnen ontdekken dat het verhaal van Kai niet klopt?

Antwoord

Mogelijke antwoorden: Het hoge bedrag dat Kai wil opnemen (€ 500,-), de beloning (€ 50,-) voor Amy, Kai loopt direct weg na de transactie.

Te verdienen bedrag: € 10,-

Gesprek in de klas

Welke signalen kunnen je waarschuwen voor financiële oplichting? Wat zou jij doen als je merkt dat iets niet klopt? Ben je wel eens gevraagd om je pinpas uit te lenen?

Vraag 7

Vraag - keuzevraag

Je bent 15 jaar en je wilt graag geld verdienen. Welke van deze werkzaamheden mag je doen?

- A Werken achter de kassa.
- B In een reclamespotje spelen
- C Maaltijden bezorgen op een e-bike.

Antwoord

B.

Te verdienen bedrag: € 10,-

Toelichting

Als je 15 jaar bent, mag je wel werken, maar er zijn strenge regels. Werkzaamheden zoals werken met machines, gevaarlijke stoffen, of in situaties waar alcohol geserveerd wordt, zijn verboden. Dit voorkomt ongevallen.

Gesprek in de klas

Het minimumloon is het bedrag dat je per uur minimaal moet verdienen volgens de wet. Dit is verschillend per leeftijd. In 2025 verdient een 15-jarige minstens € 4,22 per uur. Het minimumloon wordt bepaald door de overheid. Dit zijn de mensen die wetten maken en regels bedenken voor Nederland.

Vraag de leerlingen: Ben je al bezig met geld verdienen? Wat voor een werk doe je dan? Waarom is een minimumloon belangrijk? Wat zou er gebeuren als er geen minimumloon was?

Vraag 8

Vraag - open vraag

De meeste volwassenen werken en verdienen geld. Dat geld geven ze ook weer uit. Een deel van het geld wordt uitgegeven aan vaste lasten.

Noem vijf vaste lasten die mensen maandelijks moeten betalen.

Antwoord

Goede antwoorden zijn o.a.: wonen, verwarming, water, televisie, internet, onderwijs, verzekeringen.

Te verdienen bedrag: € 5,- per goed antwoord.

Toelichting

Er is een verschil tussen vaste en variabele kosten. Vaste kosten betaal je elke maand en het bedrag blijft altijd hetzelfde. Variabele kosten zijn per maand verschillend. Boodschappen heb je bijvoorbeeld altijd nodig, maar hoe meer je koopt, hoe hoger het bedrag.

Gesprek in de klas

Als je vaste of variabele lasten hoog zijn, dan kun je kijken of je ergens op kunt besparen. Zo houd je iedere maand een extra bedrag over om te sparen. Wie heeft er bespaartips?

Leuk weetje: Met brood mee nemen van huis in plaats van een bezoek aan broodjeszaak of snackbar bespaar je snel al € 1.000,- per jaar.

Vraag 9

Vraag - open vraag

Amy vindt het best spannend om naar de politie te gaan. Hoe kun je jezelf beschermen tegen geld criminaliteit? Noem twee voorbeelden.

Antwoord

Mogelijke antwoorden: Deel nooit je bankgegevens, stel een limiet in op je pinpas, vertrouw geen 'te mooi om waar te zijn' aanbiedingen, niet op een onbetrouwbaar linkje klikken, je pinpas niet uitlenen, bij twijfel hulp vragen.

Te verdienen bedrag: € 5,- per goed antwoord.

Toelichting

Denk aan de vuistregels voor veilig bankieren. Dan kom je al een heel eind.

- Bescherm je code
- Pas op je bankpas
- Beveilig je apparatuur
- Check regelmatig je bankrekening
- Ga niet zomaar in op baantjes waar je snel veel geld kunt verdienen
- Lijkt iets te mooi om waar te zijn? Dan is dat ook vaak zo

Gesprek in de klas

Wie is er wel eens op een Politiebureau geweest? Hoe blokkeer je je pinpas? Waar check je je bankrekening? Wie heeft er al een bankenapp?

Extra

Heb je tijd over? Gebruik de extra slides voor een gesprek in de klas.

Amy kijkt na twee maanden op haar bankrekening en ziet dat ze genoeg geld heeft om de € 500,- terug te betalen. Maar ze vindt het niet eerlijk. Waarom moet zij € 500,- terugbetalen? Ze had zelf maar € 50,- gekregen, en nu moet ze tien keer zoveel betalen!

Vind jij dit eerlijk?

Amy vindt van niet. Daarom betaalt ze alleen € 50,- terug en houdt ze de rest. Maar twee weken later krijgt ze een brief van een deurwaarder. In de brief staat dat Amy als rekeninghouder verantwoordelijk is voor de € 500,-. Maar ze heeft maar € 50,- terugbetaald. Nu moet ze alsnog € 500,- betalen, plus extra kosten.

Wat zou jij doen? Wel of niet terugbetalen?

Toelichting

Let op! Jij bent als rekeninghouder altijd zelf verantwoordelijk voor wat er met het geld op jouw rekening gebeurt. Als er geld op je rekening wordt gestort wat niet van jou is, dan moet je het terugbetalen. Doe je dit niet? Dan moet je extra kosten betalen.

Vraag 10

Vraag - waar of niet waar

Amy moet de € 50,- terugbetalen die ze van Kai heeft gekregen.

Antwoord

Niet waar.

Te verdienen bedrag: € 10,-

Toelichting

Amy moet € 500,- terugbetalen. Amy is als rekeninghouder verantwoordelijk voor wat er met het geld op haar rekening gebeurt. Ze moet al het geld dat op haar rekening is gestort terugbetalen.

Gesprek in de klas

Als Amy toch besluit om alleen de € 50,- terug te betalen. Welke risico's loopt ze dan? Weet iemand wat een deurwaarder is? Een boete voor te laat betalen kan snel oplopen. Wat zou jij doen?

Vraag bij gelijkspel

Vraag

Hoeveel procent van de jongeren tussen de 12 en 18 jaar betaalt vooral met een pinpas of mobiel?

(Procent betekent dat je een getal moet raden tussen 0 en 100).

Vraag

78%

De groep die het dichtste bij het antwoord zit, wint.

Notities

A series of 15 horizontal dotted lines for taking notes.

Notities

A series of 15 horizontal dotted lines for taking notes.

BANK
voor de
KLAS

Colofon

Bank voor de klas is het gezamenlijke platform voor financiële educatie door banken. Kijk voor meer lesmateriaal op www.bankvoordeklas.nl

Jaarlijks geven duizenden bankmedewerkers gastlessen die bijdragen aan de financiële zelfredzaamheid van kinderen.

Scan de QR code voor meer informatie over de doelstellingen, resultaten en banken die deelnemen aan de Bank voor de klas.